

STORTINGET

Innst. 241 S

(2019–2020)

Innstilling til Stortinget
fra kontroll- og konstitusjonskomiteen

Dokument 8:60 S (2019–2020)

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om offentliggjøring av ugradert informasjon fra Riksrevisjonens undersøkelse av infrastruktur og støttefunksjoner for kampflyvåpenets operative evne

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i samråd med Riksrevisjonen sikre at det utgis en rapport om Riksrevisjonens undersøkelse av infrastruktur og støttefunksjoner for kampflyvåpenets operative evne, der så mye informasjon som forsvarlig gjøres offentlig.»

Komiteens behandling

Komiteen har i brev av 25. februar 2020 til Forsvarsdepartementet v/forsvarsminister Frank Bakke-Jensen bedt om en vurdering av forslaget. Forsvarsministerens uttalelse følger i vedlagte brev av 5. mars 2020.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Dag Terje Andersen, Eva Kristin Hansen og Magne Rommetveit, fra Høyre, Svein Harberg og Bente Stein Mathisen, fra Fremskrittspartiet, Solveig

Horne, fra Senterpartiet, Nils T. Bjørke, fra Sosialistisk Venstreparti, Freddy André Øvstegård, fra Venstre, Terje Breivik, og uavhengig representant Ulf Leirstein, viser til Stortingets behandling av Dokument 3:11 (2018–2019) Riksrevisjonens undersøkelse av infrastruktur og støttefunksjoner for kampflyvåpenets operative evne. Dokument 3:11 (2018–2019) er gradert Begrenset, og den medfølgende rapporten er gradert Konfidensielt, jf. sikkerhetsloven §§ 5-3 og 5-4. Samtlige stortingsrepresentanter fikk tilgang til dokumentene og til å delta i Stortingets lukkede behandling.

Komiteen oversendte representantforslaget til Forsvarsdepartementet v/forsvarsministeren for uttalelse og mottok svar 5. mars 2020. I svaret redegjør forsvarsministeren for at departementet, i samarbeid med Riksrevisjonen, forgjeves har forsøkt å få utarbeidet et dokument hvor deler av rapporten kan offentliggjøres.

Komiteen peker på at anskaffelsen av nye kampfly, F-35, er det største enkeltstående offentlige innkjøpet i norsk historie. Kampflyanskaffelsen med tilhørende prosjekter innenfor støttefunksjoner og infrastruktur i Luftforsvaret har betydelige økonomiske konsekvenser, både for landet og for Forsvaret. Komiteen understreker offentlighetens behov for innsyn og debatt i saker av stor betydning for landet, særlig når Riksrevisjonen kommer med alvorlig kritikk. Derfor bør det etter komiteens syn etterstrebtes offentlighet rundt Riksrevisjonens undersøkelser i så stor grad som mulig innenfor nødvendige sikkerhetshensyn.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, finner ikke grunnlag for å gå videre med saken og råder Stortinget til at forslaget ikke vedtas.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti peker på at forslaget vil gi regjeringen et tydelig oppdrag om, i samarbeid med Riksrevisjonen, å utarbeide en ny rapport om undersøkelsen. Dette medlem forutsetter at noe informasjon om Riksrevisjonens undersøkelse kan gjøres offentlig i en slik rapport, og at all informasjon som offentliggjøres, vil bidra positivt til offentlighetens innsyn i en viktig sak.

Dette medlem fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i samråd med Riksrevisjonen sikre at det utgis en rapport om Riksrevisjonens undersøkelse av infrastruktur og støttefunksjoner for kampflyvåpenets operative evne, der så mye informasjon som forsvarlig gjøres offentlig.»

Uttalelse fra utenriks- og forsvarskomiteen

Komiteens utkast til innstilling har vært forelagt utenriks- og forsvarskomiteen til uttalelse, jf. vedtak i Stortinget av 6. februar 2020.

Utenriks- og forsvarskomiteen uttaler følgende i brev av 16. april 2020:

«Utenriks- og forsvarskomiteens medlemmer viser til merknadene fra sine partier i kontroll- og konstitusjonskomiteens utkast til innstilling til Dokument 8:60 S (2019-2020).

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre vil i tillegg bemerke følgende: Etter sikkerhetslovgivningen er det informasjonsutsteder som bestemmer graderingen. Hvis det oppstår ulikt syn på hva som bør offentliggjøres, er det likevel informasjonsutsteder som avgjør om, eller i hvilken utstrekning, opplysninger kan nedgraderes. Stortinget har uansett fått de

opplysninger, også graderte, som Stortinget har vurdert å være av betydning for å fylle dets kontrolloppgave. Det kan også argumenteres med at Stortinget har lagt til grunn og vært innforstått med den gjeldende gradering gjennom sin behandling av saken, og at representantforslaget således burde vært avvist fra fornyet behandling.

Utenriks- og forsvarskomiteen har for øvrig ingen merknader og slutter seg til kontroll- og konstitusjonskomiteens innstilling.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen i samråd med Riksrevisjonen sikre at det utgis en rapport om Riksrevisjonens undersøkelse av infrastruktur og støttefunksjoner for kampflyvåpenets operative evne, der så mye informasjon som forsvarlig gjøres offentlig.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råder Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument 8:60 S (2019–2020) – Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om offentliggjøring av ugradert informasjon fra Riksrevisjonens undersøkelse av infrastruktur og støttefunksjoner for kampflyvåpenets operative evne – vedtas ikke.

Oslo, i kontroll- og konstitusjonskomiteen, den 21. april 2020

Dag Terje Andersen

leder og ordfører

**DET KONGELIGE
FORSVARSDEPARTEMENT**

Statsråden

Kontroll- og konstitusjonskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato:

2016/1871-37/FD III 3/ECS

05.03.2020

Statsrådets uttalelse til representantforslag 60 S (2019–2020)

Jeg viser til brev fra Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité av 25. februar 2020, vedlagt Dokument 8:60 S (2019–2020), der stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i samråd med Riksrevisjonen sikre at det utgis en rapport om Riksrevisjonens undersøkelse av infrastruktur og støttefunksjoner for kampflyvåpenets operative evne, der så mye informasjon som forsvarlig gjøres offentlig.»

Dokument 3:11 (2018–2019) *Riksrevisjonens undersøkelse av infrastruktur og støttefunksjoner for kampflyvåpenets operative evne* er gradert Begrenset, og den medfølgende rapporten er gradert Konfidensielt. Det ble i samarbeid med Riksrevisjonen gjort forsøk på å utarbeide et ugradert Dokument 3, men dette viste seg ikke å være mulig. Selv om enkelte setninger og avsnitt isolert sett vurderes å være ugraderte, vil en sammenstilling av disse opplysningene fortsatt medføre at helheten vurderes som gradert Begrenset. Grunnen til at det ikke foreligger en punktgradert eller ugradert utgave, er at det resterende innholdet ikke ville gi et representativt eller dekkende bilde av undersøkelsen.

Forslagsstiller viser til at den amerikanske riksrevisjonen, Government Accountability Office (GAO), har offentliggjort flere rapporter som avdekker alvorlige mangler ved kampflyet F-35 og kampflyets støttefunksjoner, og nylig redegjorde i en åpen kongresshøring om disse manglene. Jeg vil bemerke at den amerikanske revisjonsrapporten ikke er direkte sammenlignbar med den norske. Det amerikanske forsvaret består av en rekke komplementære våpensystemer, noe som gjør det mindre sårbart ved svakheter i ett enkelt system. Det norske Forsvarets kampflyvåpen består av færre systemer, og det er derfor i større grad behov for å beskytte opplysninger om sårbarheter knyttet til dette.

Med hilsen

Frank Bakke-Jensen

